

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcý

Różnice kulturowe w handlu międzynarodowym

Anna Modrzejewska

Politechnika Gdańska
Data: 10.10.2024r.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

1

Czym jest kultura?

„Kultura, czyli cywilizacja, jest to złożona całość, która obejmuje wiedzę, wierzenia, sztukę, moralność, prawa, obyczaje oraz inne zdolności i nawyki nabyte przez ludzi jako członków społeczeństwa”

Edward Taylor

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

2

Kultura jak góra lodowa

Elementy widoczne/uświadamiane:
kuchnia, muzyka, stroje, sposób mówienia, gesty, mimika

Elementy niewidoczne/nieuświadamiane:
poczucie czasu, stosunek do odmienności, pojęcie piękna, koncepcja skromności, wartości przekazywane dzieciom, relacje z przełożonymi, sposoby okazywania szacunku, koncepcje przywództwa, grzechu, winy, kary, nagrody, definicje rodziny, przyjaźni, oddania, miłości, szaleństwa, spokoju, harmonii, wzorce, postawy, normy i wartości kierujące codziennymi decyzjami

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

3

Wpływ kulturowy

Co myślisz o przyjaźni? Co to znaczy być przyjacielem (najlepszym przyjacielem)? Jak długo musisz kogoś znać, żeby nazwać go przyjacielem? Czy przyjaźń wiąże się z przyjemnością spędzania wolnego czasu lub intymnością, dzieleniem się problemami, udzielaniem wsparcia?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

4

Czym kultury różnią się od siebie

Geert Hofstede, holenderski socjolog w swoich badaniach nad kulturami wyróżnił następujące wymiary kultur narodowych:

- dystans do władzy,
- indywidualizm i kolektywizm,
- męskość i kobiecość,
- stosunek do niepewności,
- orientacja krótko- i długoterminowa
- przyzwolenie i restrykcyjność

5

Dystans do władzy

Wysoki	Niski
Wiara, iż ludzie w pozycji władzy powinni mieć zdecydowanie więcej władzy niż ich podopieczni, dostęp do informacji oraz, iż nie podlegają tym samym prawom co inni	Wiara, iż skuteczny przywódca nie musi mieć dużej władzy w porównaniu do swoich podopiecznych, dostęp do informacji jest powszechny, wszyscy mają prawo wyrażać swoje zdanie
Sudan, Arabia Saudyjska, Pakistan, Indie, Chiny, oraz wiele krajów Afryki	Australia, Austria, Holandia, Stany Zjednoczone

6

Indywidualizm- kolektywizm

Indywidualizm	Kolektywizm
Interesy jednostki są ważniejsze niż grupy, luźne więzi	Interesy grupy są zazwyczaj ważniejsze niż interesy jednostki
Zachowanie osobistej godności	Zachowanie własnej twarzy
KULTURA WINY	KULTURA WSTYDU
Australia, Austria, Holandia, Stany Zjednoczone, Izrael, kraje Europy północnej	Sudan, Arabia Saudyjska, Pakistan, Indie, Japonia, oraz wiele krajów Afryki

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

7

Męskość i kobiecość

Męskość	Kobiecość
Ważne są wartości materialne i osiągnięcie celów osobistych	Ważne jest dobro innych, jakość życia, dobro społeczne
	Ważna jest rodzina, dbanie o dobro narodu, naturę, równouprawnienie, tolerancja
Kraje latynoamerykańskie	Kraje skandynawskie

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

8

Stosunek do niepewności

Niski	Wysoki
Tolerancja dwuznaczności, niska potrzeba regulacji prawnych, które ograniczyłyby niepewność	Niska tolerancja dwuznaczności, potrzeba praw i reguł, które ograniczą niepewność
Kraje arabskie, kraje latynoskie	USA, UE

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

9

Orientacja krótko- i długoterminowa

Krótkoterminowa	Długoterminowa
Orientacja na przeszłość i terażniejszość, ceniona jest tradycja i społeczne obowiązki Społeczna presja na konsumpcję	Orientacja na przyszłość, ceniona jest ciężka praca, poświęcenie, oszczędność, Zapobiegliwość, oszczędne gospodarowanie
Kraje arabskie, kraje latynoskie	Norwegia, Dania, Indie, Chiny, Japonia

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

10

Przyzwolenie i restrykcyjność

Przyzwolenie	Restrykcyjność
Zgoda na zaspokojenie podstawowych naturalnych pragnień jednostki związanych z czerpaniem radości z życia i zabawy	Przekonanie, że czerpanie radości powinno być nadzorowane i ściśle regulowane
Kraje latynoamerykańskie, kraje anglosaskie	Chiny, Arabia Saudyjska, Pakistan, Indie, Japonia, oraz wiele krajów Afryki

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

11

Czas

Czy ludzie zajmują się jednym zadaniem czy kilkoma rzeczami na raz?

- **Monochroniczny:** uwaga jest skierowana na pojedyncze cele, praca i życie prywatne są oddzielone, precyzyjne podejście do czasu, punktualność.
- **Polichroniczny:** uwaga skierowana na kilka zadań równocześnie, praca i życie prywatne łączą się, czas jest pojęciem względnym.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY
WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

12

Czas

Czy ludzie zajmują się jednym zadaniem czy kilkoma rzeczami na raz?

- **Monochroniczny:** uwaga jest skierowana na pojedyncze cele, praca i życie prywatne są oddzielone, precyzyjne podejście do czasu, punktualność.
- **Polichroniczny:** uwaga skierowana na kilka zadań równocześnie, praca i życie prywatne łączą się, czas jest pojęciem względnym. ↓

Ważniejsze niż zrobienie czegoś na czas jest zrobienie we właściwym czasie.

- Jeśli coś ma się zdarzyć, to i tak się zdarzy.
- Nie ma potrzeby się za bardzo starać.

13

Kultura niskiego i wysokiego kontekstu

Kultura niskiego i wysokiego kontekstu - amerykański antropolog i etnolog Edward T. Hall

Niski kontekst- niższy stopień ceremonialności w relacjach międzyludzkich i większa prostota przekazu werbalnego. Komunikacja bezpośrednia („kawa na ławę”).

kraje Europy Zachodniej (doświadczenie: Norwegia, Holandia) i Ameryki Północnej

Wysoki kontekst- duże przywiązanie do informacji wynikających z kontekstu, a istotną część komunikacji stanowią komunikaty niewerbalne, trzeba czytać między wierszami i znać społeczne normy oraz formy używanego języka.

kultura krajów Azji i Bliskiego Wschodu

14

Dawanie informacji zwrotnej

W kulturach kolektywnych i o dużym dystansie władzy: negatywna informacja zwrotna podana pośrednio, dyplomatycznie i złagodzona; dla osłabienia krytyki używa się często zmiękczających wyrażeń; ocena negatywna zawsze komunikowana jest na osobności, pozytywne komunikaty są użyte dla zawaolowania negatywnych.

Pojęcie „utruty twarzy” lub „honoru”.

15

Znaczenie kolorów

	ANGLIA	USA	CHINY	INDIE
CZERWONY	niebezpieczeństwo miłość stop	niebezpieczeństwo miłość stop	dobra passa szczęście radość	szczęście furia rodzaj męski
POMARAŃCZOWY	spokój	zauwanie niezawodność zespólowość	bogactwo szczęście radość	żałoba, optakiwanie niesmak
ZÓLTY	radość tchórzostwo nadzieja	radość tchórzostwo nadzieja	królowska, władza bogactwo ziemia	świętowanie
ZIELONY	wiosna, odrodzenie środowisko	świeżość pieniądze wiosna, odrodzenie	harmonia zdrowie dobrobyt	romantyczność świeżość urodzaj
NIEBIESKI	łagodność lojalność	zauwanie niezawodność zespólowość	niebiańskość etyryczność	żałoba, optakiwanie niesmak
FIOLETOWY	królowska	królowska wyobraźnia	królowska	nieszczęście
CZARNY	śmierć pogrzeb żałoba	śmierć zło pogrzeb	neutralność niebo wysoka jakość	zło
BIELY	czystość cnota świętość	cnota pokój świętość	żałoba	zabawa spokój harmonia

16

Zasady ogólne w handlu

Formalność i etykieta: Wiele kultur przywiązuje dużą wagę do formalności i etykiety w kontaktach biznesowych. W takich sytuacjach unikanie dotyku jest bardziej powszechne.

Hierarchia: W kulturach, gdzie hierarchia ma duże znaczenie, dotyk może być ograniczony, a bliski kontakt z osobami wyżej w hierarchii może być postrzegany jako nieodpowiedni.

Sytuacje wrażliwe: Należy pamiętać, że niektóre sytuacje mogą być bardziej wrażliwe, na przykład podczas negocjacji umów. Ważne jest, aby dostosować swoje zachowanie do kontekstu i kultury partnera biznesowego.

17

Różnice w Negocjacjach Międzynarodowych

Styl rozmowy

W niektórych krajach (jak Japonia) ludzie mogą mówić mniej bezpośrednio i używać więcej gestów. W innych krajach (jak USA) wolą mówić jasno i prosto.

Jak traktują czas

W krajach, gdzie ludzie są bardzo punktualni (jak Niemcy), czas jest bardzo ważny. W innych krajach (jak Meksyk) czas może być bardziej elastyczny, a spotkania mogą być bardziej towarzyskie.

Konflikty

W niektórych krajach (jak w Skandynawii) ludzie są otwarci na rozwiązywanie problemów i mogą dyskutować głośno. W innych krajach (jak w Azji) wolą unikać kłótni i dążyć do zgody.

18

Różnice w Negocjacjach Międzynarodowych

Rola władzy

W niektórych krajach (jak w Indonezji) ważne jest, kto jest szefem. W innych krajach (jak w Szwecji) wszyscy są traktowani bardziej równo, nawet jeśli ktoś jest szefem.

Jak mówią

W międzynarodowych rozmowach język i sposób mówienia mogą się różnić. Ważne jest, żeby rozumieć, co druga osoba naprawdę ma na myśli.

Relacje osobiste

W wielu krajach (jak w Ameryce Południowej) budowanie przyjaźni przed negocjacjami jest ważne. Inne kraje mogą bardziej skupić się na samej rozmowie.

Różnice w Negocjacjach Międzynarodowych

Używanie formalnych słów

W niektórych krajach (jak w Japonii) ważne jest, żeby używać grzecznych zwrotów i być bardzo formalnym. W innych (jak w Australii) rozmowa może być bardziej swobodna.

Preferencje dotyczące wyniku

W niektórych krajach (jak Chiny) ważniejsze jest, żeby mieć dobre relacje i współpracować na dłuższą metę. W innych krajach (jak USA) ludzie mogą bardziej myśleć o szybkich zyskach.

Krówki

Wpadkę zaliczył polski producent cukierków krówek, który postanowił lata temu eksportować je do Indii, kraju gdzie krówki są obiektem czci.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

21

Tabletki

Firma farmaceutyczna Miscellaneous - leki przeciwbólowe,
Kraje arabaskie

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

22

Jedzenie dla dzieci

FIRMA X- producent odżywek dla dzieci, usiłując sprzedać je w krajach afrykańskich w tych samych opakowaniach, jakie stosował w krajach zachodnich.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

23

Co zapamiętaliśmy

Monochroniczność:

Czy to podejście oznacza, że ludzie:
a) pracują nad kilkoma rzeczami naraz,
b) koncentrują się na jednym zadaniu?

Niski kontekst:

W tym stylu komunikacji:
a) trzeba czytać między wierszami,
b) wszystko jest jasne i bez zbędnych formalności?

Kolektywizm:

W tej kulturze:
a) bardziej ceni się dobro grupy,
b) każdy myśli tylko o sobie?

Co nie utrudnia komunikowanie międzykulturowe?

Wybierz 2 z poniższych:
a) odmienne ogólne pojęcie istnienia
b) kolor oczu
c) obiektywne różnice językowe
d) unikanie kontaktów z tymi
e) strój osoby mówiącej
f) błędna interpretacja wzorów i zachowań kulturowych

Dystans do władzy:

Co oznacza, gdy władza jest nierówno rozłożona?
a) niski dystans do władzy,
b) wysoki dystans do władzy?

Co oznaczają dane gesty i znaki?

Czy we wszystkich krajach witamy się tak samo? TAK/ NIE

Pytanie 1: Targowanie się

W jakim kraju targowanie się jest powszechną praktyką w handlu, a nie tylko wyjątkiem?

a) Niemcy
b) Maroko
c) Szwecja
d) Dania

Pytanie 2: Postawa wobec negocjacji

Jakie podejście do negocjacji jest typowe dla krajów azjatyckich, takich jak Chiny czy Japonia?

a) Preferują szybkie, bezpośrednie decyzje bez zbędnych dyskusji.
b) Cenią sobie budowanie relacji i często wprowadzają długie rozmowy przed osiągnięciem porozumienia.
c) Uważają, że negocjacje powinny być prowadzone tylko na piśmie.
d) Nie prowadzą negocjacji wcale.

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

24